

025428151

- בלמש -

לשכת היועץ המשפטי
טלפון: 02-5428150
פקס: 02-5898762
ז' בסיון, התשע"ז
1 יוני 2017
מספרנו: 60228217

לכבוד
עו"ד רוני פלי
האגודה לזכויות האזרח בישראל
רח' נחלת בנימין 75
תל אביב

בפקס: 03-5608165

שלום רב,

הנדון: הפגנות נגד היועץ המשפטי לממשלה בפתח תקווה
סימוכין: פנייתך ליועמי"ש מחוז מרכז מיום 24.5.17

- פנייתך שבסימוכין הממוענת ליועמי"ש מחוז מרכז הועברה להתייחסותי ואתכבד להשיבך כדלהלן.
- כבר בפתח הדברים אומר את המובן מאליו, היינו כי חופש הביטוי וזכות המחאה הינם מאושות הדמוקרטיה ומעמדם המיוחד איננו יכול להיות שנוי במחלוקת. משטרת ישראל מתויבת לזכויות יסוד אלו ובמסגרת זו מאפשרת ובמבטיחה, מדי יום, קיומן של מחאות לכל החפץ בכך, ללא קשר לזהות המוחה או לנושא המחאה.
- אין זה סוד, כי גם בכל הנוגע למחאות מול ביתו של היועץ המשפטי לממשלה גילתה המשטרה איפוק רב ואפשרה מחאות בקרבת ביתו של היועץ קרוב ל-10 שבועות. רק משנמצא כי אין בכוונת המוחים לחדול ממחאתם ולאור הסבל הרב אשר נגרם למשפחת היועץ ולשכנים במקום, הוחלט להורות על העתקת מקום המחאה לכיכר גורן.
- דעתם של המוחים לא הייתה נוחה מעמדת המשטרה והתליתו להעמידה לביקורת שיפוטית. סופם של דברים, קבע ביהמ"ש העליון (בג"ץ 1983/17 מני נפתלי ואח' נ' היועץ המשפטי לממשלה ואח') דברים ברורים: אין לסוגיית המחאות מול בתים פרטיים דבר וחצי דבר עם עצם זכות המחאה, אשר מעמדה איננו שנוי במחלוקת. השאלה היחידה אשר עמדה לדיון היא היכן ניתן לממש זכות זו? בפסק דינו העקרוני קבע ביהמ"ש הנכבד (כפי שנקבע עוד בדעת הרוב בעניין "דיין" וכפי שהוסדר במספר רב של מדינות אחרות) כי גם לאיש הציבור זכות לפרטיות וזכות שיניחו לו לנפשו בביתו מבלי שיהיה "קהל שבו". על כן, כך נקבע, בהתקיים חלופה אפקטיבית, לא ניתן למחות מול ביתו של איש הציבור.
- לא זו אף זו; ביהמ"ש הנכבד קבע כי "הפגנה או עצרת מחאה ליד מעונו הפרטי של איש ציבור, מקום שקיימת חלופה אפקטיבית (כגון משרדו) מקימה חזקה כי התכלית, לפחות העיקרית, של ההפגנה או משמרת המחאה אינה מימוש חופש הביטוי והמחאה אלא ניסיון להשפעה לא לגיטימית על איש הציבור במילוי תפקידו על ידי יצירת לחץ אישי עליו ועל בני משפחתו... ועל כן פעילות כזו אינה חוסה תחת ההגנה של חירות ההפגנה".
- לצערך, חלק מהמוחים היו בדעה כי את פסיקת ביהמ"ש העליון יש לכבד רק ככל שזו עולה בקנה אחד עם תפיסתם והשקפת עולמם ומאז ניתן פסק הדין מנסים, פעם אחר פעם, לעזוב את כיכר גורן ולהגיע לקרבת ביתו של היועץ. המשטרה, מטבע הדברים, לא אפשרה ולא תאפשר זאת. זאת ועוד, גם אותם מוחים אשר נותרו בכיכר, הפרו את הסדר הציבורי, ירדו לכביש וניסו לחסום את התנועה, עד שהיה צורך בעיכובם ואף במעצרים של חלק מהמוחים, אשר התעמתו עם השוטרים במקום.

ומכאן לטענותיך.

המטה הארצי, דרך בר לב, ירושלים, מיקוד 91906

כתובתנו באתר:

עמוד 1 מתוך 3

www.police.gov.il

025428151

ישראל

משטרת

5. ראש וראשון, חולק אני על קביעתך שבס' 7 לפיה "פסק הדין לא חולל מהפך בדיני הפגנות בישראל". אחרי שנים ארוכות של חוסר בהירות ופסיקות סותרות נקבע בצורה ברורה וחד-משמעית: גם לאיש הציבור זכות לפרטיות. על כן, מקום בו ישנה חלופה אפקטיבית למחאה, גוברת באופן מוחלט הזכות לפרטיות. אם בעבר שלטה הגישה העורכת בכל מקרה "איזון אופקיי" בין הזכויות, הרי שכיום, בעקבות פסק הדין, האיזון הינו "איזון אנכי", ולזכות לפרטיות ניתן מעמד של בכורה.

6. עם זאת, תמים דעים אני עמך לחלוטין כי פסיקה זו, חשובה ככל שתהיה, לא קבעה ולא התיימרה לקבוע כי בהתקיים חלופה אפקטיבית למחאה מול ביתו של איש הציבור (כגון מול משרדו), לא ניתן למחות אלא באותו מקום בלבד. אדם רשאי למחות בכל מקום ציבורי בו יחפוץ, והעובדה כי ניתן למחות (גם) מול משרדיו – אינה מעלה ואינה מורידה. על כן, בעניין זה אין בינינו כל מחלוקת והנחתך השגויה לפיה משטרת ישראל סבורה כי אין להתיר מחאות נגד היועץ המשפטי לממשלה אלא מול משרדיו, וכי לא ניתן למחות "לא בכיכר רבין בתל אביב ולא בכיכר ציון בירושלים", אין לה על מה שתסמוך.

7. מכאן, עלינו לבחון האם הפגנה בכיכר גורן המרוחקת כ-370 מ' בקו אווירי מביתו של היועץ, הינה בגדר הפגנה בסמיכות לביתו של איש ציבור, אשר ניתן לאסור את קיומה מכה פסיקת ביהמ"ש העליון, או שמא דינה כדן כל הפגנה במקום ציבורי.

8. ההכרעה בשאלה זו אינה יכולה להיות טכנית, והתשובה לא תימצא לנו בהגדרה של מרחק זה או אחר. אכן, המרחק כשלעצמו עשוי להצביע במקרה זה על ניתוק מבית היועץ וכך אף העובדה כי לא ניתן לראות את בית היועץ ממקום ההפגנה. מאידך, לא ניתן להתעלם מהעובדה כי הכיכר נמצאת בשכונה בה מתגורר היועץ והמקום שנבחר אינו בא בגדר "כיכר העיר" שהוא המקום הטבעי בו נהוג להפגין ובו הציבור הרחב יכול להיחשף למסרים שמבקשים המפגינים להעביר.

אכן, אילו היה ביתו של היועץ במרחק של 300 מ' מכיכר רבין, או מכיכר ציון, איש לא היה מעלה על דעתו לטעון כי יש לאסור קיום ההפגנה במקום זה, כדי למנוע הפעלת לחץ וניסיון להשפעה לא לגיטימית על היועץ. לא כן במקרה זה. המפגינים מתעקשים על קיום מחאתם במקום זה דווקא, לא משום החשיפה הרבה לטענותיהם על הציבור הרחב, אלא משום הקרבה לבית היועץ. היטיב לבטא זאת אחד ממארגני המחאה, מר אייבי בנימין, אשר פרסם בדף הפייסבוק שלו את הדברים הבאים:

"...ולא, לא נפסיד יום עבודה וניסע למזרח ירושלים המסוכנת להפגין מול משרדך המנוכר. נבוא כל מוצאי שבת אליך לשכונה ונזכיר לך להבדיל בין קודש לחול". ובמקום אחר: "שבת שלום מנדלבלית, תתפלל טוב, לכל שבת יש מוצאי שבת..."

דברים דומים כתב גם מר מני נפתלי ביום 25.5.17:

"...לא סתם ההפגנות שאנחנו עורכים בכל שבוע, נערכות ליד ביתו של מנדלבלית (במרחק 400 מ' משם ליתר דיוק)...לא נעשה צחוק מעצמנו ונפגין למשרדו (כך!) של היועץ המשפטי לממשלה במזרח ירושלים. לכן אנחנו מגיעים למקום שבו אנו יודעים שקולנו נשמע בוודאות – אליו הביתה.

כשאלה פני הדברים, נקל להבין כי מטרת המפגינים איננה להביע את עמדתם בכיכר העיר, אלא להציק ולהפעיל לחץ על היועץ כדי שיפעל בדרך הנראית להם. צעד שכזה פסול הוא, ופסול הוא ככל כפליים מקום בו מדובר במחאה נגד אדם הנושא בתפקיד שיפוטי או מעין-שיפוטי, אשר החלטותיו צריכות להתקבל משיקולים מקצועיים וללא כל השפעות חיצוניות.

9. שאלה לא פשוטה הייתה ניצבת בפנינו אילו קיימו המפגינים הפגנה שקטה ומסודרת בכיכר גורן, אשר כל חטאה בהיותה מתקיימת בשכונת מגוריו של היועץ. לצערנו, לא זה המקרה.

כאמור, מאז ניתן פסק הדין (ואף קודם לכן), חלק מההפגנות בכיכר גורן מעשו בניגוד לחוק תוך הפרת הסדר הציבורי. בחלק מהמקרים השתתפו למעלה מ-50 איש וכמו למשל במוצאי השבת האחרונה, אך גם בהזדמנויות אחרות) מבלי שהתבקש וממילא מבלי שניתן רישיון להפגנה. גם לאחר שניתנה הוראת פיזור התעלמו המפגינים מהוראות השוטרים והמשיכו בהפגנתם.

025428151

ישראל

משטרת

בחלק מהמקרים ירדו המפגינים לכביש וחטמו את התנועה. אם לא די באלה, הרי שבמוצ"ש 20.5.17 ובמוצ"ש האחרונה, ניצלו חלק מהמפגינים את קרבת המקום לבית היועץ ויצאו מכיכר גורן לעבר ביתו של היועץ, על אף האיסור לעשות כן, ורק הימצאותם של שוטרים בקרבת ביתו של היועץ מנעה מהם להגיע לביתו.

לבסוף, לא מיותר יהיה לציין כי הפגנות אלו, המתקיימות כבר שבועות ארוכים בכיכר גורן, תוך שימוש במגפונים, גורמות סבל רב לבעלי העסקים במקום ולשכנים המבקשים לחיות את חייהם בשקט ובשלווה.

10. בנסיבות אלה, השאלה העומדת לפתחנו אינה נוגעת רק לסוגיית המחאות מול בתיהם של אישי ציבור, סוגיה אליה התייחס ביהמ"ש העליון בפסיקתו האחרונה, אלא שאלה העוסקות באיזון בין זכויות שונות, כמתקיים בכל הפגנה במרחב הציבורי. לאור האמור, ולאחר שנשקלו כל השיקולים הצריכים לעניין, החליט מפקד מחוז המרכז שלא לאפשר עוד המשך קיום ההפגנות בכיכר גורן. יחד עם זאת, זכותם של המפגינים להפגין בכל מקום ציבורי אחר מחוץ לשכונה, בפתח תקווה או בכל מקום אחר בארץ, בכפוף לקבלת רישיון (ככל שנדרש), לשמירת הסדר הציבורי וציות להוראות המשטרה.

11. אשר למחאת היחיד הנזכרת בס' 3 למכתבך, הרי שכטענתך אין משמרת מחאה זו מחייבת רישיון. הפרטים המדויקים של מקרה זה והרקע למעצרו של אותו מותה לא התבררו עד תום (אך למיטב ידיעתי הנושא בא בפני שופט אשר מצא לקבל את בקשת המשטרה לשחררו בתנאים). כך או אחרת, ככל שאין במחאת יחיד זו המתקיימת בכיכר גורן משום הפרת הסדר, הרי שאין כל הצדקה לשלול זכות זו והדבר הובהר על ידי לכל הנוגעים בדבר.

בכבוד רב,

עו"ד שאול גורדון,
היועץ המשפטי
תנ"ץ המשפטי

העתק: לשכת מפכ"ל

ממ"ז מרכז

פרקליטות המדינה – מח' הבג"צים

המטה הארצי, דרך בר לב, ירושלים, מיקוד 91906

עמוד 3 מתוך 3

כתובתנו באתר :

www.police.gov.il